

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Κλ. Ρέγκλινγκ: Η Ελλάδα έχει καλές πιθανότητες να βγει από το πρόγραμμα το επόμενο έτος

Η Ελλάδα έχει καλές πιθανότητες να βγει από το πρόγραμμα το επόμενο έτος, αν υλοποιήσει τις μεταρρυθμίσεις που απομένουν, δήλωσε ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ), Κλάους Ρέγκλινγκ, σε συνέντευξη που έδωσε στην εσθονική εφημερίδα *Äripäev* και η οποία έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΕΜΣ.

Ο Ρέγκλινγκ είπε ότι η Ελλάδα έχει κάνει σημαντική πρόοδο στο τρίτο πρόγραμμα, προσθέτοντας: «Ένα κτυπητό παράδειγμα είναι οι δημοσιονομικές εξελίξεις: Από ένα έλλειμμα 15,5% του ΑΕΠ που είχε όταν επλήγη από την κρίση, πέρυσι είχε δημοσιονομικό πλεόνασμα. Ο αριθμός των εργαζομένων στον δημόσιο τομέα μειώθηκε 25%, οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων και οι συντάξεις μειώθηκαν. Υπήρξαν μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό, στην υγεία, στη φορολογία στην αγορά εργασίας και τις αγορές προϊόντων. Υπάρχουν ακόμη πολλά να γίνουν. Έχουμε ακόμη 11 μήνες του προγράμματος του ΕΜΣ και, αν εφαρμόσουν τις μεταρρυθμίσεις που απομένουν, έχουν καλές πιθανότητες να βγουν το επόμενο έτος».

Όσον αφορά την περαιτέρω ελάφρυνση του χρέους, ο Ρέγκλινγκ σημείωσε ότι αυτό που μπορεί να εξετασθεί είναι μία πρόσθετη επιμήκυνση των περιόδων αποπληρωμής των δανείων. Ο ελληνικός προϋπολογισμός, ανέφερε, εξοικονομεί περίπου 10 δις. ευρώ ετησίως από τις ρυθμίσεις που έχουν γίνει ήδη για το ελληνικό χρέος. «Αυτό είναι το αποτέλεσμα της δημιουργίας του ΕΜΣ και επειδή θα συνεχισθεί για πολλά χρόνια, η Ελλάδα μπορεί να ξεφύγει από τα προβλήματα χρέους της, παρά το υψηλό επίπεδο του χρέους». Επιπλέον, πρόσθεσε, «οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης έχουν δηλώσει ότι είναι έτοιμοι να εξετάσουν πρόσθετη ελάφρυνση του χρέους, εάν είναι αναγκαία, στο τέλος του προγράμματος τον επόμενο Αύγουστο. Κανείς δεν αναμένει ονομαστικά «κουρέματα», αλλά αυτό που πιθανόν να εξετασθεί είναι η περαιτέρω επιμήκυνση των περιόδων με χαμηλό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους».

Στην ερώτηση ποια θεωρεί τη μεγαλύτερη απειλή για την Ευρωζώνη σήμερα, ο Ρέγκλινγκ απάντησε: «Έχουμε βγει από την κρίση και δεν βλέπω οξυμένα προβλήματα. Αν θα έλεγα κάτι, είναι ότι δεν πρέπει να είμαστε πολύ εφησυχασμένοι. Επειδή η οικονομική ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί σύντομα ξανά - ο δυνητικός ρυθμός ανάπτυξης για την Ευρωζώνη δεν είναι πάνω από 1%-1,25%, αν δεν υλοποιήσουμε σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και δεν επενδύσουμε περισσότερο. Επίσης, τα επιτόκια θα αρχίσουν να αυξάνονται και αυτό θα αποτελέσει πρόσθετο βάρος για τους προϋπολογισμούς».

Σχετικά με τη θέση του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, ότι όλες οι χώρες της ΕΕ πρέπει να ενταχθούν στο ευρώ, ο Ρέγκλινγκ σημείωσε: «Καμία χώρα δεν θα αναγκασθεί να ενταχθεί. Η δική μου, όμως, προσδοκία είναι ότι στα επόμενα 10-15 χρόνια όλες οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, που δεν μετέχουν τώρα στην Ευρωζώνη, θα ενταχθούν».

Όσον αφορά τη θέση της Γερμανίας σχετικά με την Ευρωζώνη μετά τις εκλογές, ο επικεφαλής του ΕΜΣ σημείωσε ότι δεν θεωρεί πως θα υπάρξουν μεγάλες εκπλήξεις, καθώς, αν επιβεβαιωθούν οι δημοσκοπήσεις, καγκελάριος θα είναι η Άγκελα Μέρκελ που είχε μεγάλη εμπειρία και έχει το ιστορικό μίας πεπεισμένης Ευρωπαίας.

Στο 0,6% διαμορφώθηκε ο πληθωρισμός

Στο 0,6% διαμορφώθηκε ο ετήσιος πληθωρισμός στη Ελλάδα τον Αύγουστο του 2017, σε σχέση με 0,9% τον Ιούλιο σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύει σήμερα η Eurostat. Ένα χρόνο πριν το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 0,4%. Συνολικά, στην ευρωζώνη ο ετήσιος πληθωρισμός τον Αύγουστο ήταν 1,5% από 1,3% τον Ιούλιο και 0,2% ένα χρόνο πριν. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ετήσιος πληθωρισμός ήταν 1,7% τον Αύγουστο, σε σχέση με 1,5% τον Ιούλιο και 0,3% ένα χρόνο πριν. Οι χαμηλότεροι ετήσιοι ρυθμοί πληθωρισμού παρατηρήθηκαν τον Αύγουστο στην Ιρλανδία (0,4%), την Κύπρο (0,5%), και την Ελλάδα και τη Ρουμανία (0,6% και στις δύο). Τα υψηλότερα ετήσια ποσοστά καταγράφηκαν στη Λιθουανία (4,6%), στην Εσθονία (4,2%) και στη Λετονία (3,2%). Σε σύγκριση με το Ιούλιο του 2017, ο ετήσιος πληθωρισμός αυξήθηκε σε 20 κράτη-μέλη, παρέμεινε σταθερός σε πέντε και μειώθηκε σε τρία.

ΤτΕ: Μεγάλη συρρίκνωση πρωτογενούς πλεονάσματος στο οκτάμηνο

Έλλειμμα 1,499 δισ. ευρώ παρουσίασε το ταμειακό αποτέλεσμα της κεντρικής διοίκησης την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2017 έναντι ελλείμματος 1,933 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2016.

Κατά την περίοδο αυτή, τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού διαμορφώθηκαν σε 29,040 δισ. ευρώ, από 29,934 δισ. ευρώ πέρυσι. Όσον αφορά τις δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού, στις οποίες περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους περίπου 1,214 δισ. ευρώ που αφορούν την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών έναντι 1,573 δισ. ευρώ πέρυσι, διαμορφώθηκαν σε 32,810 δισ. ευρώ, από 32,283 δισ. ευρώ την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2016.

Το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού διαμορφώνεται στα 276 εκατ. ευρώ έναντι πλεονάσματος 2,408 δισ. ευρώ της αντίστοιχης περυσινής περιόδου.

Γερμανικός Τύπος: «Αδίστακτος διαπραγματευτής του ευρώ» ο Σόιμπλε

Με την ευκαιρία των σημερινών 75ων γενεθλίων του ο γερμανικός τύπος δεν φείδεται ακόμη και αυστηρής κριτικής για τα πεπραγμένα του. Κυπριακά διαβατήρια σε υπόπτους διαφθοράς από τρίτες χώρες; Η τελευταία εβδομάδα πριν από τις βουλευτικές εκλογές ξεκίνησε με τα γενέθλια του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, που γίνεται 75 χρονών. Ικανός λόγος για τους σχολιαστές να κάνουν σύντομο απολογισμό της μακράς θητείας του σε θέσεις κυβερνητικής ευθύνης, καθώς παράλληλα είναι και ο μακροβιότερος βουλευτής στα έδρανα της ομοσπονδιακής βουλής.

«Ο Σόιμπλε γανγίζει αλλά δεν δαγκώνει»

«Τα τελευταία χρόνια φαινόταν ότι ο Σόιμπλε ήταν ο μόνος στο Χριστιανοδημοκρατικό κόμμα που μπορούσε να πει την γνώμη του στη Μέρκελ, ανεξαρτήτως εάν επρόκειτο για το ευρώ ή το προσφυγικό», σχολιάζει το Spiegel Online. «Αλλά αυτό που εκ πρώτης όψεως φαντάζει ως αντιπαλότητα στην πραγματικότητα αποτελεί μια μορφή συμβίωσης. Η φήμη του Σόιμπλε βασίζεται σε αυτό που περιγράφεται ως σοφός ανάρτης. Η Μέρκελ τον άφησε να κάνει ό, τι θέλει γιατί ήξερε ότι η σύγκρουση δεν θα έφτανε ποτέ στα άκρα. Ο Σόιμπλε γανγίζει αλλά δεν δαγκώνει. Προστατεύει τη Μέρκελ από την κατηγορία ότι έχει περιορίσει το κόμμα σε σύλλογο που συναινεί σε όλα. Υπό αυτό το πρίσμα ο υπουργός Οικονομικών αποτελεί βασικό συστατικό του μηχανισμού εξουσίας της καγκελαρίου. Σε αυτόν εναπόκειται ο ρόλος του ήρεμου αντίπαλου, και επειδή τον παίζει τόσο τέλεια, σε περίπτωση επανεκλογής της Μέρκελ είναι βέβαιο ότι θα έχει θέση και στην επόμενη κυβέρνηση».

Με την ευκαιρία των σημερινών του γενεθλίων η Süddeutsche Zeitung περνά τον Σόιμπλε γενεές δεκατέσσερις για τον τρόπο που διαχειρίστηκε την κρίση του ευρώ. «Στις διαπραγματεύσεις ο Σόιμπλε άφησε να κλιμακωθεί η κατάσταση με τρόπο αδίστακτο απειλώντας τους Έλληνες με προσωρινή έξοδο από το ευρώ, σε σημείο που ο Τσίπρας να μην έχει άλλη επιλογή», παρατηρεί ο γερμανός σχολιαστής. «Με αυτήν την απειλή πίεσε τους Έλληνες να δεχθούν και να εφαρμόσουν και την μικρότερη νεοφιλελεύθερη ανοησία με το σκεπτικό ότι ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Ο σκοπός του Σόιμπλε ήταν η σταθεροποίηση της ευρωζώνης θέλοντας, στο παράδειγμα της Ελλάδας, να δώσει μάθημα σε άλλες χώρες που δεν εφαρμόζουν τα ισχύοντα. Τις συνέπειες όμως υπέστη ο ελληνικός λαός που με τις μαζικές περικοπές δεν είναι σε θέση να έχει κανονική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη... ο ελληνικός λαός πλήρωσε για τα κρατικά χρέη με το αίμα του στην κυριολεξία. Αυτή η αυστηρότητα δεν έκανε καλό στην Ευρώπη», καταλήγει η εφημερίδα. «Ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα, και τα μέσα δεν οδήγησαν στον σκοπό, το αντίθετο, αποσταθεροποίησαν την Ευρώπη και ενίσχυσαν τον εθνικιστικό εξτρεμισμό».

Τέλος, στην Tageszeitung του Βερολίνου ο βουλευτής των Πρασίνων Γκέρχαρντ Σικ δίνει το δικό του στίγμα για τον Σόιμπλε γράφοντας μεταξύ άλλων: «Όπως η Άγκελα Μέρκελ, έτσι και ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είναι πρωτομάστορας της ασάφειας. Θεωρείται σφοδρός επικριτής της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αλλά και υπερασπιστής του Μάριο Ντράγκι. ...Θεωρείται μεγάλος Ευρωπαίος, αλλά παράλληλα όσο κανένα άλλο γερμανικό πολιτικό στέλεχος δεν έθεσε την ενότητα της ευρωζώνης υπό αίρεση απειλώντας τους Έλληνες με έξοδο».

Κυπριακά διαβατήρια σε υπόπτους διαφθοράς;

Το πρόγραμμα παροχής κυπριακού διαβατηρίου, και de facto εισόδου στον χώρο Σένγκεν, σε πλούσιους επενδυτές από τρίτες χώρες γίνεται αντικείμενο δημοσιεύματος στην διαδικτυακή έκδοση του Spiegel. Πρόκειται στην ουσία για αναδημοσίευση ρεπορτάζ του βρετανικού Guardian, όπου αποκαλύπτεται ότι ανάμεσα σε όσους πήραν διαβατήρια είναι και άνθρωποι με υποψία τέλεσης αδικημάτων διαφθοράς. Η βρετανική εφημερίδα βασίζει τα στοιχεία σε έγγραφα που έχουν διαρρεύσει και διάβασαν συντάκτες της. «Μόνο πέρυσι πουλήθηκαν 400 διαβατήρια με τη Λευκωσία να έχει εισπράξει από το 2013 πάνω από 4 δις ευρώ» γράφει αναφέροντας για πρώτη φορά ότι υπάρχει και ονομαστικός κατάλογος από δισεκατομμυριούχους αγοραστές. Μεταξύ αυτών γνωστοί επιχειρηματίες και άτομα με πολιτική επιρροή, όπως ένα πρώην μέλος της ρωσικής βουλής, ένας ιδρυτής ουκρανικής τράπεζας και ένας δισεκατομμυριούχος τυχερών παιχνιδιών.

«Οι αιτούντες ελέγχονται πολύ αυστηρά» μεταφέρει ο Guardian τη θέση του κυπριακού υπουργείου Οικονομικών καθώς και την επισήμανση ότι το πρόγραμμα βίζας απευθύνεται σε ειλικρινείς επενδυτές που χρειάζονται μόνιμη επιχειρηματική έδρα και διαμονή στην Κύπρο. Το γερμανικό περιοδικό υπενθυμίζει ότι εκτός από την Κύπρο κι άλλες χώρες έχουν προκαλέσει το ενδιαφέρον της επικαιρότητας για το λεγόμενο πρόγραμμα «χρυσής βίζας», όπως η Ελλάδα, η Λεττονία, η Ισπανία ή η Ουγγαρία. Η Ουγγαρία για παράδειγμα διαφημίζει το πρόγραμμα ως εισιτήριο για τη γερμανική αγορά εργασίας. Εδώ και καιρό επικριτές καταγγέλλουν το εμπόριο με τα διαβατήρια, αλλά η ΕΕ είναι με δεμένα τα χέρια καθώς το δικαίωμα πολιτογράφησης ανήκει στις χώρες-μέλη, επισημαίνει το Spiegel.

Ειρήνη Αναστασοπούλου

Deutsche Welle

Χανς Βέρνερ Ζιν: Προπαγάνδα η δήθεν πρόοδος στην Ελλάδα -Είναι ένα πυροτέχνημα

Ο γνωστός Γερμανός οικονομολόγος Χανς Βέρνερ Ζιν χαρακτηρίζει «προπαγάνδα» τα περί προόδου της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα υποστηρίζει ότι χώρες όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία δεν έχουν θέση στην ευρωζώνη. Μιλώντας στη γερμανική ραδιοφωνία (DLF) ο Ζιν καλείται να σχολιάσει την "πρόοδο", την οποία είχαν πιστοποιήσει στο ελληνικό ζήτημα οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης κατά την τελευταία συνάντησή τους στο Ταλίν της Εσθονίας. Ο γερμανός οικονομολόγος, ο οποίος επανειλημμένα έχει προτείνει προσωρινή έξοδο από το ευρώ ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας μέσω υποτίμησης του νομίσματος, δηλώνει τα εξής: "Όλα αυτά είναι προπαγάνδα. Πρέπει να αναλογιστείτε ότι στην ευρωζώνη δεν υπάρχει ισορροπία στις σχετικές τιμές: ο Νότος είναι πολύ ακριβός και αυτό πάμε να το αντισταθμίσουμε διογκώνοντας το κρατικό χρέος. Είναι ο απόλυτος κενσυνασμός. Είναι ένα πυροτέχνημα, που συνεχώς τροφοδοτούμε με όλο και μεγαλύτερα χρέη. Σε όλες σχεδόν τις χώρες της ευρωζώνης το ποσοστό του χρέους επί του ΑΕΠ όχι μόνο δεν μειώθηκε, αλλά και αυξήθηκε με το σύμφωνο δημοσιονομικής πειθαρχίας που υπερηφάνως διαπραγματευόταν η κ.Μέρκελ το 2012".

Η παρέμβαση του γνωστού οικονομολόγου, που μέχρι πρότινος διηύθυνε το Ινστιτούτο Οικονομικών Μελετών IFO του Μονάχου, δεν γίνεται τυχαία. Ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν Κλωντ Γιούνκερ, μιλώντας την Τετάρτη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έδωσε την κατεύθυνση για τα επόμενα χρόνια, δηλώνοντας ευθαρσώς τα εξής: Πρώτον, πρέπει να συνεχιστεί η "έξυπνη εφαρμογή" του συμφώνου σταθερότητας, ώστε να διασφαλίζεται μεν η δημοσιονομική πειθαρχία, αλλά και να μην καταπνίγεται η οικονομική ανάπτυξη. Δεύτερον, ο δρόμος για το ευρώ είναι ανοιχτός για όλα τα κράτη-μέλη που θέλουν να ενταχθούν και εκπληρώνουν τα σχετικά κριτήρια. Τρίτον, στην Ευρώπη έχουμε ένα παράθυρο ευκαιρίας που όμως δεν θα είναι ανοιχτό για πάντα, γι αυτό απαιτούνται άμεσες και στρατηγικές αποφάσεις. "Ελλάδα στο τετράγωνο" η Ρουμανία;

Ο συνδυασμός όλων αυτών των παραμέτρων φαίνεται ότι προκαλεί ανησυχία στους θιασώτες της αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας. Επικαλούμενος και πάλι το παράδειγμα της Ελλάδας, ο Χανς Βέρνερ Ζιν υποστηρίζει ότι οι χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης θα έπρεπε να μείνουν, επί του παρόντος, εκτός ευρωζώνης. "Θέλουν τώρα να βάλουν τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία στο ευρώ. Έχω σοβαρές αμφιβολίες γι αυτό. Μιλάμε για μία Ελλάδα στο τετράγωνο. Οι Ρουμάνοι και οι Βούλγαροι έχουν ήδη πάρει πολλά δάνεια σε ευρώ και τώρα θέλουν μία εξασφάλιση γι αυτά, αποκτώντας το δικαίωμα να τυπώνουν και ευρώ...", υποστηρίζει.

Είναι προφανές ότι ο πρώην επικεφαλής του ινστιτούτου IFO όχι μόνο δεν θέλει τη διεύρυνση της ευρωζώνης, όπως σχεδιάζει η Κομισιόν, αλλά μάλλον θα επιθυμούσε και τη συρρίκνωσή της. Υπενθυμίζει μάλιστα τις παλαιότερες σχετικές εξαγγελίες του υπουργού Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε: "Ξέρουμε ότι η ευρωζώνη έχει λάβει πλέον υπερβολική έκταση και περιλαμβάνει χώρες που δεν τα καταφέρνουν με το ευρώ. Όπως είχε προτείνει ο Σόιμπλε το 2015, θα έπρεπε να αναλογιστούμε τη δυνατότητα μίας προσωρινής εξόδου από το ευρώ ώστε να ενισχυθούν οι χώρες αυτές, αντί να τις διατηρούμε στο ευρώ θεσπίζοντας κατ'αυτόν τον τρόπο μία ένωση μεταφοράς πόρων, στην οποία οι χώρες του Βορρά θα χρηματοδοτούν τις χώρες του Νότου..."

Αμφιβολίες και για την Ιταλία

Η σχετική συζήτηση αφορούσε κυρίως την Ελλάδα, αλλά τους τελευταίους μήνες οι εξελίξεις προδιαγράφονται ανησυχητικές και στη γειτονική Ιταλία: πολλές τράπεζες κλονίζονται, η πολιτική κατάσταση στη χώρα παραμένει ευμετάβλητη, οι δημοσκοπήσεις καταγράφουν αυξανόμενη δυσπιστία απέναντι στο ενιαίο νόμισμα. Απαντώντας στο ερώτημα της γερμανικής ραδιοφωνίας, εάν η Ιταλία θα μπορούσε να γίνει ο επόμενος "προβληματικός" υποψήφιος, ο Χανς Βέρνερ Ζιν δηλώνει: "Αναμφίβολα, οι Ιταλοί αρχίζουν να χάνουν τον ενθουσιασμό τους για το ευρώ. Στην πραγματικότητα μόνο ένα κόμμα στηρίζει το ευρώ χωρίς επιφυλάξεις, το Partito Democratico, δηλαδή οι σοσιαλδημοκράτες. Η Forza Italia του Μπερλουσκόνι έχει μιλήσει για παράλληλο νόμισμα, η Λέγκα του Βορρά θέλει αποχώρηση από το ευρώ, το Cinque Stelle τα ίδια. Η Ιταλία βράζει και μην ξεχνάτε ότι έχει και εκλογές του χρόνου..."

Πηγή: Deutsche Welle

Εξόχως ανησυχητική και η τεχνική εικόνα του FTSE 25

Μια ακόμη κακή συνεδρίαση είχε χθες το Χ.Α., με τις τραπεζικές μετοχές να είναι και πάλι ο αρνητικός πρωταγωνιστής και τον τραπεζικό δείκτη να κλείνει με απώλειες 3,28% στις 831,87 μονάδες, χαμηλότερα των κρίσιμων επιπέδων των 850 – 855 μονάδων (με βάση και τα όσα είχαμε γράψει κάτι πολύ ανησυχητικό – κίνδυνος περαιτέρω πτώσης κατά περίπου 80 – 100 μονάδες από το χθεσινό κλείσιμο). Παράλληλα όμως με τον τραπεζικό δείκτη, αρκετά ανησυχητική είναι και η εικόνα του FTSE 25 ο οποίος έκλεισε χθες ακριβώς στις 2.000 μονάδες, έχοντας πλέον απομακρυνθεί από τα σημαντικά επίπεδα των 2.050 - 2.060 μονάδων (αυτό είναι και το ζητούμενο μια άμεση αντίδραση και επιστροφή υψηλότερα τους). Και όσο ο δείκτης μένει χαμηλότερα αυτών των επιπέδων, τόσο πιο επικίνδυνα γίνονται τα πράγματα, με τις επόμενες ισχυρές στηρίξεις είναι στα επίπεδα των 1.920 – 1.930 μονάδων, δηλαδή περίπου 5% χαμηλότερα από τα τρέχοντα επίπεδα.

FTSE 25

